

Az Orczy kastély végzete

1975-ben újra napirendre került a volt Orczy-kastély ügye. A Tarnaörsi Községi Közös Tanács Végrehajtó Bizottsága az alábbi határozatot hozta: "Az Orczy-féle kastély jelenlegi állapota miatt a Végrehajtó Bizottság kéri a kastély és hozzátartozó terület műemlék jellegének megszüntetését, s a bontási engedély kiadásához való hozzájárulást. ..."

Az Országos Műemlék Felügyelőség ezután a kastélyt törölte a "Műemlék-jegyzék"-ből. Ekkorra "...nyomuk veszett az ajtóknak és az ablakoknak. Az oszlopokat, a gerendákat és a deszkákat 'ismeretlen tettesek' tüntették el. ... Darabokra törték a kőszobrokat, a freskókat penész tette tönkre, a boltíves kapuk összedőltek, a kastély udvarát fű és bozót nőtte be." 1975-76-ban Csehov: a 6-os számú kórterem című művéből forgattak filmet a kastélyban. 1977-ben a volt Orczy-kastély megmentésére a Heves megyei Tanács Tervező Vállalat egy újabb tématanulmányt készített. Ebben a kastély állapotáról a következőket írták: "Közvetlen közelében családi házas telkek, gyógyszertár, hidroglóbusz és a futballpálya található. ... teljesen elhanyagolt állapotban várja a bontó csákányt. ... csak a főszárny 2-szintes tömege az, amely a továbbiakban még a megmentésre szóba jöhet... ... a főépületen kívüli szárnyak bontása viszont elképzelhetetlennek tűnik. ... összes hasznos alapterület: 694,60 m²"

A kastélyt közművelődési célra javasolták hasznosítani: "A kocsmában eddig működött mozi, könyvtár életveszély miatt zárva van, vályog szerkezete és egyéb ok miatt sem javasolható felújítása."

A kastély megóvását gazdasági érvekkel is alátámasztották: "...A főépület állagánál fogva megérdemli a felújítást, sőt gazdaságos, hiszen az újra előállítási költsége a nettó alapterületnek a felújítási költség kétszerese. ... A megvalósítás ütemezhető..." A kastély főépületének megmentése ekkor mindössze 2 millió 400 ezer forintba került volna. Azonban ez a tématanulmány is süket fülekre talált.

Ellenben 1979-ben a Nemzetközi Gyermekévben részben állami erőből, részben közadakozásból a régi iskolaépületekhez kapcsolódva 10 új tanterem, tornaterem és színpaddal együtt úgynevezett "zsibongó" épület. A régi iskolaépület egy részében napközis konyhát és ebédlőt alakítottak ki. 1982-ben az Általános Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezet új ABC kisáruházat létesített.

Ezzel majdnem egy időben elkészült a volt Orczy-kastély délnyugati szárnyának bontási tervdokumentációja, amelynek készítője felemelte szavát a rombolás ellen. "Tényként csak annyit, hogy a most lebontásra váró épületrész új értéke mintegy 7 millió forint. A kétszintes főépület értéke pedig meghaladja a 10 millió forintot. Fele költséggel használhatóvá lehetne tenni..." Kora 150-200 éves. A törzs kerülete 495 cm, magassága 12 m. Az 1982. év a hagyományteremtés szempontjából is fontos volt a tarnaörsieknek. Ekkor avatták fel ugyanis a miskai határreszen a "csepegős" kútnál Jakkel Mihály tölgyfából faragott Vak Bottyán emlékszlopát. A híres generálisról ezután minden évben megemlékeztek. A Vak Bottyán emlékhely manapság is kedvelt kirándulóhely.

A kastély délnyugati szárnyát 1983-ban bontották le. Ebben az évben létesült az iskolához "ragasztva" a pártház, amelybe a rendszerváltás után a könyvtár, a számítógépterem és a klub szoba települt. 1987 régi álmom teljesült, ugyanis megépült a községet Jászdózsával összekötő bitumenes út. Ezen keresztül jelentős időt pénzt megtakarítva lehet Jászberénybe jutni.

A volt Orczy-kastély tragédiája 1988-ban teljesedett be: "...Ledöntötték a még álló romos falakat, a hajdan dicső kastély kőveivel, törmelékeivel a sáros utcákat töltötték fel. Ma a kastély helyén pusztaság ..." A bontási anyagok egy részéből jó néhányan építkeztek.